

RIKTLINJER FÖR SÄKERHETSARBETET I NYNÄSHAMNS KOMMUN

167-1

Antagna av kommunfullmäktige den 9 april år 2003 enligt § 49.

1. INLEDNING

Syftet med riktlinjerna är att säkerställa en hög säkerhet mot skador och störningar i den kommunala verksamheten.

2. OMFATTNING OCH MÅL

Dessa riktlinjer gäller för Nynäshamns kommuns verksamhet och målsättningen är att:

- * skapa hög säkerhet i kommunens verksamhet och för anställda, uppdragstagare och för inhyrd personal i arbetsmiljön, samt för de personer som nyttjar Nynäshamns kommuns verksamheter samt minska risken för avbrott som ger konsekvenser för servicen till allmänheten
- * skapa förutsättningar för att i så stor omfattning som möjligt lindra konsekvenserna av en olycka som inträffar, oavsett olyckans art och storlek.

3. ANSVAR

3.1 ÖVERGRIPANDE ANSVAR

Kommunstyrelsen samordnar säkerhetsarbetet inom kommunen.

Kommunstyrelsen fastställer tillämpningsanvisningar till dessa riktlinjer för säkerhetsarbetet.

3.2 VERKSAMHETSANSVAR

Ansvar för säkerhetsarbetet följer det normala verksamhetsansvaret. Säkerhetsarbetet skall bedrivas som en integrerad del av de dagliga arbetsuppgifterna.

Respektive nämnd och styrelse har ansvaret för att säkerhetsarbetet inom respektive nämnds verksamhetsområde. Verksamhetsspecifika instruktioner bör vid behov utarbetas.

4. SÄKERHETSORGANISATION

4.1 FÖRVALTNINGSSCHEFS ANSVAR

Förvaltningschefen är inom sitt verksamhetsområde operativt ansvarig för säkerhetsarbetet.

4.2 SÄKERHETSOMBUD OCH RISKHANTERINGSGRUPP

Varje förvaltningschef utser ett eller flera säkerhetsombud som utgör en riskhanteringsgrupp. Riskhanteringsgruppen leds av säkerhetssamordnaren.

Säkerhetsarbetet samordnas av säkerhetsombudet, som skall kontrollera att målen för säkerhetsarbetet uppfylls och att lämpliga medel disponeras för arbetet.

Säkerhetsombudet skall hålla förvaltningschef fortlöpande informerad om aktuellt säkerhetsläge, inträffade händelser av vikt m m. Motsvarande information delges regelbundet riskhanteringsgruppen.

Säkerhetsombudet skall ges de befogenheter och den utbildning som krävs för att kunna bedriva ett aktivt och systematiskt säkerhetsarbete. Utbildningen bör omfatta följande moment:

- brandkunskap
- utrymningsstrategier
- kunskap om olika larm
- försäkringskunskap
- internkontroll
- åtgärder mot stöld och skadegörelse
- sjukvård
- riskhantering
- skaderapportering

5. SÄKERHETSARBETE

5.1 ALLMÄNT OM SÄKERHETSARBETE

För att med rimliga personella och ekonomiska resurser nå målen för säkerhetsarbetet är det av största vikt att berörd personal erhåller fortlöpande information om aktuella och planerade aktiviteter.

Det förebyggande säkerhetsarbetet syftar till att identifiera de områden som är mera riskbenägna än övriga. Konsekvenserna av om ingen insats sker skall klarläggas och även vilka metoder som bör användas i det enskilda fallet för att reducera riskerna och minska de negativa konsekvenserna av oönskade händelser. Detta gäller såväl skadeförebyggande som skadebegränsande åtgärder.

Arbetet med säkerhetsfrågorna bör bedrivas systematiskt i verksamheten och omfatta:

- fortlöpande riskanalyser
- genomförande av skadeförebyggande åtgärder
- fortlöpande skaderapportering
- utbildning och information.

5.2 RISKHANTERING

167-1

Kommunal riskhantering är en strävan att uppnå ökad kontroll över de risker som finns inom kommunen.

Riskhantering är en systematisk process som till en rimlig kostnad identifierar och lokaliserar, analyserar, behandlar och finansierar de skaderisker som hindrar en verksamhet från att nå sina mål.

Syftet med riskhantering är att skydda liv och egendom, hålla skade- och skyddskostnader på en rimlig nivå, ge säkerhet i drift och miljö, öka motivationen för skadeförebyggande åtgärder, d v s öka riskmedvetenheten hos personalen, samt ge kommunen en bättre riskekonomi. Med bra riskekonomi menas att kommunen har funnit en optimal avvägning mellan skydd och risker. Skyddsåtgärder är endast motiverade om skadekostnaderna minskar av vidtagna åtgärder, d v s margineffekten måste bli minst lika stor som marginalkostnaden.

Med en analys av verksamhetens skade- och riskbild kan förebyggande åtgärder sättas in på rätt ställe i rätt tid, vilket är kostnadseffektivt.

Varje verksamhet bör på ett systematiskt sätt arbeta med att analysera risker, förebygga skador och minimera konsekvenserna av skador och störningar.

Arbetet skall bl a ske genom regelbundna analyser av risker i verksamheten, s k risk-analyser.

Riskanalyserna skall bl a innehålla uppgifter om medverkande/berörd personal, val av riskområden för analys, aktuella risker/hot, sannolikheten av att skada skall inträffa och konsekvenserna därav, förslag till åtgärder, finansiering och prioritering.

Analysarbetet skall ge besked om behovet av konkreta förebyggande insatser, t ex nya eller förändrade rutiner, behov av tekniskt skydd, bevakning, försäkringsskydd m m.

Vid nybyggnation eller mer omfattande om- eller tillbyggnation av byggnader eller lokaler skall en riskanalys göras för att utreda behovet av skyddsåtgärder. Detta gäller även vid byte av verksamhet eller väsentlig förändring av verksamheten i lokalerna.

5.3 PERSONSÄKERHET

Skyddet av den personliga säkerheten för anställda inom de kommunala förvaltningarna är en arbetsmiljöfråga och behandlas i Nynäshamns kommuns arbetsmiljöhandbok.

5.4 TEKNISKT SÄKERHETSSKYDD

Med tekniskt säkerhetsskydd avses mekaniskt skydd som lås, galler m m och elektroniska system som kortläsare, brand- och inbrottslarm samt vissa tekniska driftövervakningssystem.

Installation av tekniskt skydd i anläggningar och verksamheter skall föregås av en risk-analys för att utreda behovet av skydd. Riskanalysen skall ge underlag för bedömning av de risker som föreligger och för val av rätt teknik och systemutformning.

Tekniska larmsystem kräver väl specificerade definitioner av miljö och handhavande. Vid installation av elektroniskt styrda säkerhetssystem skall de mekaniska delarna av skyddet särskilt uppmärksammas.

Fysiska skydd som galler, lås, pansarglas och igensättningar av dörrar och fönster kan ofta minska behovet av elektroniska system.

Vid installation av lås och larm m m skall sådana anordningar användas som är godkända av försäkringsbolaget.

5.4.1 SÄKERHETS- OCH DRIFTÖVERVAKNINGSSYSTEM

Tekniska säkerhets- och driftövervakningssystem skall regelmässigt där så bedömts nödvändigt anslutas till en av Nynäshamns kommun godkänd larmcentral, som vid larm skickar ut personal som vidtar de omedelbara åtgärder som krävs.

I avtalet med larmcentralen skall specificeras de instruktioner som gäller för tjänsternas utförande samt vilka kontaktpersoner som larmcentralen skall kontakta vid larm. Instruktionerna har till syfte att tillförsäkra att bevakningsföretaget och ansvarig kontaktperson snabbt kan upprätta nödvändiga kommunikationer och få underlag för rätt beslut i en nödsituation.

Problem med larmteknik som framkallar obefogade larm och medför onödiga ut-ryckningar måste följas upp snabbt och omsorgsfullt, så att onödiga kostnader inte uppstår och systemets trovärdighet äventyras.

5.4.2 INBROTTSSKYDD

Målsättningen är att genom förebyggande insatser minska antalet inbrott i kommunens lokaler. Skulle inbrott ändå ske, är målsättningen att snabbt upptäcka händelsen för att kunna begränsa skadorna. Skolor, fritidsanläggningar, daghem och andra skadeutsatta fastigheter skall efter riskanalys och vid behov successivt förses med inbrottslarm.

Tekniska skydd och lås kan inte eliminera möjligheterna för obehöriga att bereda sig tillträde till lokalerna. För att reducera konsekvenserna av skador vid sådana tillfällen bör ytterligare åtgärder vidtagas. Som exempel kan nämnas fastlåsning av datorer, förvaring av stöldbegärlig egendom i säkerhetsskåp eller dylikt och att inte förvara stöldbegärliga saker synliga genom fönster m m.

Lokaler med stöldbegärlig utrustning som inte utan olägenhet kan flyttas, bör larmas i särskilda larmsektioner eller förses med mekanisk låsning.

Material som kan komma till användning vid inbrott, t ex svetsaggregat, gaffeltruckar, verktyg för skärande bearbetning m m bör göras obrukbara genom att väsentlig del demonteras eller att de förvaras inlåsta i utrymmen med hög säkerhet.

Slöjdsalar, verkstäder, kemisalar, fysiksalar, biologisalar och liknande kräver speciell omtanke ur säkerhetssynpunkt. I dessa lokaler förvaras ofta bl a brandfarliga vätskor som kan komma till obehörig användning vid inbrott, skadegörelse och anlagda bränder.

Stöldbegärlig egendom skall inventarieförtecknas och märkas för att försvåra avyttring och underlätta identifiering.

5.4.3 BRANDSKYDD

Målsättningen är att brandskyddet skall upprättas på en nivå överensstämmande med räddningstjänstlagens grundläggande krav.

Vid nybyggnationer bör ställas strängare krav. I projekteringsfasen skall hänsyn tas till säkerhetsåtgärder enligt ovan. Även vid om- och tillbyggnationer skall behovet av brandskydd beaktas.

För att begränsa skadeverkningarna av bränder skall brandcellsgränser anpassas till objektets art och byggnadens utformning. Målet för större fastigheter bör vara att största tillåtna brandcell skall uppgå till 600 kvm.

Föreskriven brandsläckningsmateriel skall kontrolleras regelbundet.

5.5 INFORMATIONSSÄKERHET

5.5.1 IT-SÄKERHET

IT-säkerheten regleras i en särskild av fullmäktige antagen IT-säkerhetspolicy

5.5.2 TELEKOMMUNIKATION

Vid all telekommunikation som telefon och fax är risken för obehörig avlyssning betydande. Detta innebär att information som bedöms som konfidentiell när den förekommer som dokument, inte skall avhandlas i telemedia.

Mobiltelefoner och bärbara telefoner anslutna till telefonnätet kräver särskild upp-märksamhet, eftersom de är lätta att spåra och avlyssna.

Faxapparater är, förutom möjligheten till avlyssning, lättillgängliga ur informations-synpunkt och skall därför placeras så att det finns möjlighet att förhindra obehörig tillgång till faxmeddelanden.

6. RISKFINANSIERING

167-1

Varje förvaltning skall bära en självrisk för inträffade skador. Skador som överstiger förvaltningens självrisk finansieras av ett centralt konto.

Riskfinansiering och eventuell försäkring skall samordnas för alla kommunens verksamheter.

7. SKADERAPPORTERING

En noggrann rapportering och uppföljning av inträffade skador och händelser ger det bästa underlaget för att följa upp och åtgärda risker i verksamheten.

Alla skador och störningar i verksamheten skall inrapporteras till riskhanteringsgruppen. Vid rapporteringen skall av riskhanteringsgruppen utarbetad tillbuds- och skaderapport användas.

Tillbuds- och skaderapporten skall insändas av arbetsledare eller motsvarande till säkerhetsombudet, för vidare befordran till riskhanteringsgruppen. Det är viktigt att rapport insänds snarast möjligt efter upptäckt av händelsen och innan mer omfattande åtgärder har vidtagits för att få igång verksamheten eller reparera materiella skador.

Mer omfattande skador, där försäkringsersättning kan bli aktuell, skall omedelbart rapporteras till säkerhetssamordnaren vid kommunstyrelseförvaltningen för kontakt med försäkringsbolaget, för att säkerställa erforderlig skadereglering.

Genom riskhanteringsgruppens försorg skall kvartalsvisa sammanställningar över inträffade skadehändelser samt skadekostnader upprättas.

8. STÖRRE OLYCKOR OCH ANDRA EXTRAORDINÄRA HÄNDELSER

I beredskapsplanen finns bestämmelser om kommunens organisation vid större olyckor och andra extraordinära händelser.

9. UTBILDNING OCH INFORMATION

För att säkerhetsfrågorna skall få önskvärd genomslagskraft krävs att all personal har kunskap om dessa frågor. Detta uppnås främst genom grundläggande utbildning och fortlöpande information om mål och metoder för säkerhetsarbetet.

Information till anställda kan ske dels i samband med arbetsplatsträffar och liknande, dels i samband med information till nyanställda. Vid händelser av säkerhetskaraktär skall berörd personal ges särskild information genom säkerhetsombudets försorg.